

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
EGÉSZ ÉVRE . 24.— K | FÉL ÉVRE 12.— K
NEGyed ÉVRE 6.— K

FŐSZERKESZTŐ:
DR. BANYAY BISCHITZ BÉLA
ÜGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, V., SAS-UTCA 20.
TELEFON 108—00.
Hirdetések mm. számitással díjszabás szerint.

Néhány szó a szénkérdéshez.

A „Világ” című napilapban jelent meg az alábbi közérdekű cikk, amelyet az ügy fontosságára való tekintettel mi is közreadunk:

Az évek óta tartó világháború természetes következménye az, hogy bizonyos közszükségleti cikkek és anyagokban a termelés és fogyasztás közötti egyensúly meggingott, ami ezen anyagok felhasználásánál a legszigorubb takarékossgát teszi kötelességünké.

Elsősorban áll ez a szénre, amely nagy tömegénél fogva, de főként azért, mert a közlekedésnek és iparnak mondhatni kizárólagos energiaforrása, kétségkívül a legfontosabb anyagok között foglal helyet és a termelésnek és az iparnak minden ágával fennforgó szoros kapcsolatánál fogva legalább is oly fontos, mint bármely élelmiszer.

A mozgósítás elrendelése után ugy a közlekedési vállalatok, mint a hadsereg szükségleteinek ellátását végző gyárak és ipartelepek csakhamar a legmegerőltetebb üzembé mentek át, ami természetesen a szénfogyasztás óriási emelkedésével járt.

A szénbányák hadköteles munkásainak nagy része azonban bevonult és az ezek helyébe felvett, már számszerűleg is, de főként munkaértékben, kisebb értékű munkaerők, a szénbányáknak normális teljesítőképességének akadálytalan fentartására sem voltak elegendők, de annál kevésbé voltak képesek a végsőkig fokozott közlekedési és ipari üzemek jóval nagyobb igényeivel lépést tartani.

A közlekedési vállalatok szénfogyasztásával, az ebből közvetlenül és közvetve eredő bajokkal nem tartom időszerűnek ez alkalommal foglalkozni, de annál idősebb az ipari vállalatok és üzemek szénfogyasztását, mondhatni szénpazarlását tárgyalni.

Magyarország gyáripara békeidőben évente 40—50 millió métermázsza szenet fogyasztott, amely fogyasztása a háború folyamán, az üzemek kibővítése és folytonos munkaidő felvétele következtében kétszeresére emelkedett.

A magyarországi gyáraknak és üzemeknek az iparpártolási törvény és az iparcikkek felállított vámok védelme alatt gyártmányaikat, Ausztria és a ványkülföld nagyobb szállítási költségel terhelt, tehát territorálisan kedvezőtlenebb helyzetben lévő és a behozatali vámköteles ipari cikkeivel szemben kis igyekezettel fentartani is tudtak.

Mi sem természetesebb, hogy ilyen körülmények között és a kedvező nem túl magas szénárak mellett nem sokat törődtek azzal, hogy üzemük mennyi és milyen szenet fogyaszt s hogy erőközpontjuk mily gazdasági hatásokkal dolgozik, sőt éppen a háború első esztendejében a Gyáriparosok Országos Szövetsége egyik ülésében egyhangulag elhatározta, hogy a hatóságoknak a gyárak füstjének megszüntetése tárgyában kiadott rendeletét a háború tartama alatt nem hajtja végre és ezen elhatározásukat a hatóságok jóváhagyólag tudomásul is vették.

Pedig éppen most, amidőn a szénkrízis oly intézkedések megtételére kényszerítette az illetékes tényezőket, amelyekkel aránylag csak kisebb megtakarítások érhetőek el, amelyek azonban közérdekből — bár nem elvitázhatalanul — szükségeseek voltak, nem lehet elzárkózni az elől, vajjon nem lehet-e az iparvállalatokat kényszeríteni arra, miszerint üzemük gazdaságosságát növelve, sok millió métermázsza szenet takarítsanak meg a saját, de főként a köz érdekében.

Az üzemek erőközpontjainak gazdasági hatásfoka legelsősorban a kazántelegek gazdasági hatásfokától függ, vagyis attól, hogy a kazánokban elégetett szén hőfejlesztőképességéből mennyit tudnak tényleg hasznosítani.

Ebből a szempontból bírálva el az üzemeket, megdöbbentő eredményre jutunk.

A magyarországi ipartelepek nagy többségének kazántelege a 60%-os gazdasági hatásfokot alig haladja meg, vagyis a szén hasznosítható hőenergiájának csak 60%-át képes kihasználni.

Mivel pedig egy helyesen megépített és jó hatásfokkal dolgozó kazánteleg gazdasági hatásfokának legalább 80%-osnak kell lennie, könnyen kiszámítható, hogy csak a kazántelegek nem megfelelő volta kerek 25%-o szénpazarlást jelent.

A gyárkérményeken kitóduló füstgomolyok látható részét mind elégetlen szénrészesek képezik, amelyeknek a kazánban el kellett volna égniük és munkát kellett volna végezniök.

A műszakilag füstnélkülinek nevezett tüzelés ma már nem megoldatlan probléma, a szükséges átalakítások és berendezések költségei nem nagyok és rövid idő alatt önmagukat törlesztik.

Ezen füstben eltávozó, vagyis tökéletlen eléget okozta szénvesztésen kívül a második nagy szénpazarlás az, hogy a füstgázok 230—300 Celsius fok hőmérséklettel távoznak el a kúrtöből, de ugyanakkor a kazánteleg gőzfogyasztásának pótlására szükséges vizet 15—20 Celsius fok, vagy még alacsonyabb hőmérséklettel táplálják be a kazánokba, ahelyett, hogy a füstgázokban lévő melegmennyiséget legalább ezen kazántápvíz felmelegítésére használnák fel.

Célhoz vezető volna tehát a nem megfelelő hatásfokkal dolgozó kazántelegekkel bíró gyárakat a rendkívüli viszonyok által indokolt és kivételt meg nem engedő kormányrendelettel kényszeríteni azoknak az átalakításoknak keresztülvételére, amelyekkel a szénpazarlást a minimumra leszállítani és így évenként millió métermázsákra menő szenet a közfogyasztás részére megtakarítani lehetne.

Lássunk csak egy gyakorlati példát:

Egy közismert gyártelep óránkint fogyaszt 5000 kg. 10 atmoszférás gőzt.

A kazánteleg csak 60% os gazdasági hatásfokkal bír, a tápvíz hőfoka 16 Celsius fok és 5000 kalória hőértékű szenet használ. Az óránkinti 5000 kg. gőz termeléséhez szüksége van a fenti adatok mellett 1083 kg. szénre. Ha megfelelő tüzelőberendezéssel bírna

és a tápvizet a füstgázokkal 80 Celsius fokra előmelegítendő, úgy az 5000 kg. 10 atmoszférás gőztermeléshez óránként csak 758 kg. 5000 kalóriás szénre volna szükség. A megtakarítás tehát kerekén 30%, vagyis ezen az egy telepen óránként 325 kg. és évenként, 300 munkanapot számítva, 23.400 métermázsa lenne.

Ez a szénmennyiség az ipartelep szempontjából a mai szénárak mellett csak szénben évi legkevesebb 140.000 korona megtakarítást jelentene, amihéz még nagy személyzeti és egyéb megtakarítások is hozzájárulnának.

Mivel pedig ily telep megfelelő átalakítása és berendezése legfeljebb 120—130.000 korona kiadással járna, a beruházás nagyrésze egy év alatt önmagát már teljesen letörlesztené.

Mint hogy pedig a szénfogyasztásnak megfelelő széntermelés és a termelt szénnek az országban való megfelelő szétosztása még a háboru befejezése után is hosszú ideig sok gondot fog okozni, most is lényegesen javítani kellene és lehetne ezen a veszedelmes helyzeten, nem kell hozzá sok, csak egy kis jóakarattal megfelelő szakértelemmel párosulva.

Kosztány Gyula,
okleveles gépészmérnök.

HAZAI HIREK.

Bányatermelésünk fokozása. Földes Béla átmenetgazdaságügyi miniszter a fémbányászvállalatok és bányatulajdonosok figyelmébe kívánja ajánlani, hogy úgy jelenleg, mint az átmeneti időszakban kellő súlyt helyezzenek a bányáikban eddig értékesítetlenül fekvő de nagy tömegben előforduló, szegényebb ércek feltárására rendszeres fejtésére és értékesítésére. Az átmeneti időszakban a hajtór szűk volta, valutáris okok a tilalmi vámok erejével fognak hatni és egyideig védelmet fognak nyújtani a külföldi és tranzatlantikus fémbeözönlés és ezzel kapcsolatos fémárhanyatlás ellen. Most és az átmeneti időszakban kellene tehát megvizsgálni fémbányászatunkat annyira, hogy a háborus konjunkturák megszűntével ne következzenek be a visszahanyatlás a háboru előtti letargikus helyzetbe.

A magura-topical aranybányát értesülésünk szerint egy bajor pénzcsoport megszerezte és hozzáfogott annak üzembehelyezéséhez.

Országos kamarai titkári értekezlet. Sztéryny József kereskedelmi miniszter leiratilag értesítette az összes kereskedelmi és iparkamarákat, hogy a régebben tartott országos kereskedelmi és iparkamarai titkári tanácskozásokat újból megakarja valósítani. E tanácskozásokon a kereskedelmi miniszter személyesen fog elnökölni. Az első értekezlet e hó közepe táján lesz és ezen a kereskedelmi és iparkamarák által előterjesztendő ügyeken kívül a kereskedelmi és iparkamarai választási eljárás reformját fogják tárgyalni.

A budapesti gáz- és elektromos áram megadóztatása ügyében alkotott szabályrendelet április 1-én lépett életbe. A főváros tanácsa a szabályrendelet végrehajtása dolgában a következőképpen rendelkezett. A világítási vállalatok kötelesek április 1-től kezdve a fogyasztott gáz vagy villany ára 10 százalékát kitevő adóösszeget a számlán vagy a fogyasztási kimutatáson külön kimutatni, az adót beszédni és a fővárosnak beszolgáltatni. Nem kell beszédni az adót oly fogyasztóktól, akiknek a tanács adómentességet engedélyezett. Akiknek pedig adókedvezményt adott a tanács, ott a beszédtől adó az eladási árak csak 5%-a. A világítási ügyosztály a kedvezményes fogyasztókat nyilvántartja. Minden mérőátírást az ügyosztálynak bejelentendő.

A Magyarhoni Földtani Társulat április 10-én a m. kir. Földtani Intézet üléstermében szakulást tart, amelyen előadást tartanak 1. Id. Lóczy Lajos dr.: Általános megjegyzések a m. kir. Földtani Intézet 1917. évi szerbiai tanulmányaihoz. 2. Kormos Tivadar dr.: Kelet-Montenegró és a novibazári Szandásak geológiai viszonyai (vetített képekkel).

Az iparcikkek árának szabályozása — kényszer-szindikátusok útján. Az ipari cikkek árának maximalását előkészítő, Sztéryny József kereskedelmiügyi miniszter felszólította a Gyáriparosok Országos Szövetségét, hogy az egyes iparágak véleményének figyelembevételével tegyen majd neki javaslatot az irányárak megállapítására. A GyOSZ-ban most már két hét óta ezzel a nagy és nehéz munkával vannak elfoglalva. A kérdés sokkal komplikáltabb, mint aminek az első pillanatra látszik, mert ugyanazon szakmának keretein belül is óriási eltérések vannak az egyes vállalatok termelési költségeiben. Vannak produktumok — például a mész — amelyeknek előállítási költsége az egyik vállalatnál 40—50 százalékkal nagyobb, mint a másiknál. A 20—25 százalékos különbözet más ipari ágakban is egészen normális. Nem annyira a nyersanyagárak hullámzása, mint inkább a szén az oka a termelési költségekben mutatkozó nagy differenciáknak. Akiknek van szene vagy aránylag olcsó szénrel dolgozik, annak a termelési költségek tekintetében behozhatatlan előnye van a drága szénrel dolgozó konkurrens felett. A termelési költségeknek ilyen nagy különbözetei mellett az egységes középár megállapítása sem felel meg a célnak, mert igazságtalan előnyben részesíti az olcsóbban termelőt a drágábban termelővel szemben. Csak az egyes ipari csoportok megszervezése és a haszonnak a termelési költségek arányában való felosztása egyenlíthetné ki a vállalatok közt az egységes középárral járó igazságtalan nyereségelosztást. Nem lehetetlen, hogy Sztéryny erre is gondolt és hogy a kényszer-szindikátusok intézményét, amelyet a termelés szabályozása érdekében már igénybevetett, az árszabályozás céljaira is felhasználja.

A jubiláló Hitelbank közgyűlése. A Magyar Általános Hitelbank március 3-án tartotta meg Cziráky Antal gróf elnöklésével félszázados, jubiláris közgyűlését. A háborus viszonyokra tekintettel, az igazgatóság nem akarta külsőségekben kifejezésre juttatni a jubileum ünnepi jelentőségét és ezért az ünnepi közgyűlést csak a részvényeseknek szokatlanul nagy érdeklődése különböztette meg az intézet szokásos közgyűléseinek külső képétől. Az ötvenéves évfordulót mégis örökre emlékeztetéssé tette a Hitelbank közgyűlése, 4,8 millió koronát szavazván meg különböző alapítványokra, jótékony és kulturális célokra.

A részvényesek nevében Lévay Lajos báró szólalt fel és visszatekintve az intézet félszázados történetére, letette a halának és elismerésnek a koszorúját ama férfiak emléke előtt, akik az intézet fejlődésének megalapozásában elvülhetetlen érdemeket szereztek. Ezután az intézet mostani vezetőinek és tisztviselőkarának mondott köszönetet a részvényesek nevében azért az eredményes munkáért, amelyet a bank felvirágoztatása körül végeztek. Ullmann Adolf szép beszéd keretében mondott megüdvöztető köszönetet az intézet igazgatóságáról és tisztviselőkaráról történt megemlékezésért.

A közgyűlés ezután egyhangulag elfogadta az igazgatóság összes javaslatait és elhatározta, hogy a 24,625.612 korona tiszta nyereségből részvényenként 52 korona osztalékot fizet, 2,5 milliót tartalékba helyez, 4 milliót jótékonyági és kulturális célokra fordít, 1,5 milliót pedig új számlára visz át.

Együttal elhatározta a közgyűlés, hogy a részvénytőket 120 millióról 160 millióra emeli fel és a kibocsátandó 100.000 darab részvényt 1000 koronás árfolyamon a régi részvényeseknek ajánlja fel 3:1 arányban.

Az intézet alkalmazottainak nyugdíjigényeire vonatkozó szabályokat igen liberálisan módosították, a nyugdíj jogosultság eléérésére előirt szolgálati évek számát 40-ről lecsökkentették 35-re, az öregségi nyugdíjat és a gyermeknevelési pótlékot felemelik és különös kedvezést biztosítanak azoknak az alkalmazottaknak, akik a háboru alatt katonai szolgálat teljesítése közben váltak munkaképtelenné.

Köztefurdó-gépgyár Miskolcon. Flottmann H. és farsa németországi cég Miskolcon 400.000 K befektetéssel 35—40 munkást foglalkoztató köztefurdó-gépgyárat szándékozik létesíteni és e célra Miskolc várostól kedvezményes áron 40—50.000 négyszögölnyi felket, vízvezeték, csatornázás bevezetését és 20 évi adómentességet kér.

Pénzbírságok ismét alkalmazhatók. (A m. kir. honvédelmi miniszter 1918. évi 2707. eln. 20. B. sz. körrendelete.) A hadiszolgáltatásokról szóló 1912. év LXVIII. t.-c. 35. §-ában nyert felhatalmazás alapján a m. kir. kereskedelemügyi miniszterrel, valamint a m. kir. pénzügyminiszterrel egyetértve, a következőket rendeltem el:

I. A hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII. t.-c. 18 § a alapján az üzem folytatására kötelezett alkalmazott munkások szolgálati bér- és munkaviszonyai tárgyában 18.950/eln. 20. B. 1915. H. M. sz. alatt kiadott körrendelet III. része 7. pontjának első mondata anynyiban módosul, hogy a 18.950/eln. 20. b. 1918. H. M. számú rendelet II. része szerint katonai büntető bíróság és katonai fegyelmi fenyítő hatalom alá tartozó munkásokkal szemben az üzemvezetőség a szolgálati és munkarendben megállapított pénzbírságokat a katonai vezetővel (népfelkelő munkásosztag-parancsnokkal) egyelőrtől alkalmazhatja. Ezzel és ugyanazon cselekményért vagy mulasztásért fegyelmi és rendbüntetés együtt nem alkalmazható.

II. A jelen rendelet azonnal életbelép. Budapest, 1918 február hó 11. Szurmay Sándor s. k., m. kir. honv. miniszter.

Alaptőkeemelés. Az A.-G. der Lokomotiv fabrik vormals G. Sigt. (Wiener-Neustadt) ápr. 16 án tartandó közgyűlésén az alaptőkét 5 millió K-ról fel-emeli 7 1/2 millió K-ra. A vállalat felveszi üzemébe a hajógyártást is.

A Magyar autogén gázaccumulátor r.-t. közgyűlése elhatározta az alaptőkének 350.000 K-ról 700.000 K-ra való felemelését, 1750 drb 2000 K n. é. új részvény kibocsátása útján.

A Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság március 3 iki közgyűlése az igazgatóságnak a szokásos beszámolóik alapján messza tulemelkedő évi jelentését egyhangulag tudomásul véve, jóváhagyta a 10.920.726 K 64 f tiszta nyereség felosztására vonatkozó igazgatósági javaslatokat és elhatározta, hogy a nyereségből 10 százalékos, vagyis részvényenként 40 korona osztalék fejében április 4 től kezdve nyolc millió korona fizetessék ki, a tartalék alapot egy millió koronával dotálják, a fennmaradó 13 millió koronát pedig az új üzleti év számlájára vigyék át. A közgyűlés nagy sajnálkozással vette tudomásul Károlyi Imre grófnak a lemondását és az igazgatóság új tagjait megválasztotta Ambrozy Gyula gróf titkos tanácsos, koronaórt és Földvay József dr. miniszteri tanácsost. A közgyűlés berekesztése előtt Natorp Tivadar báró és Becsey Antal részvényesek mondtak köszönetet az igazgatóságnak és a tisztviselői karnak.

Hazai bányá- és vegyipari r.-t. Budapesten 1 millió K tőkével új vállalat alakult. A vállalat tárgya: a) Bányák, értelepek, bányajogositványok, ércek, ásványok lelőhelyeinek megvétele, megszerzése, bérbevétele, eladása és bérbeadása; b) bányák üzembehelye-

zése és üzemeltetése, értelepek feltárása, beművelése és értékesítése, ércek, ásványok és bányatermékek vétele, eladása és feldolgozása; c) ércfeldolgozó telepek, kohók és vegyipari telepek létesítése, építése, bérbevétele és üzemben tartása. Fémek, ötvözetek, kohótermékek és vegyi termékek gyártása, vétele és eladása; d) hasonló célu más vállalatokban való részvétel. Az igazgatóság tagjai: Biró Henrik, Radnai Arnold, Strasser Albert és Gyenes Lajos.

Új részvénytársaságok. Szénipari és Kereskedelmi r. t. (Szeged) cég alatt, mint már jeleztük, 300.000 K alaptőkével szén, koks, faszén, mész, cement és fa nagybani vételére és eladására új részvénytársaság alakult Szegeden.

Gépkereskedelmi r. t. cég alatt 50.000 K alaptőkével (50 drb 1000 K n. é. részvény) új vállalat alakult Budapesten (VI., Csingery-u. 58.).

Közgyűlések. Kalani Bánya és Kohó részvénytársaság április 13-án XIX. évi; — **Polgárdi Kohó és Mészipartelepek r.-t.** április 15-én; — **Hydroxygen Gázválasztó Oxygen, Nitrogen, Hydrogen és Egyéb Gázokat Gyártó r.-t.** április 18-án VII. évi; — **Zeica Kisipari r.-t.** április 26 án XVIII. évi; tartják rendes közgyűléseiket.

A román petróleum. A központi hatalmak hadvezetési által delegált katonai gazdasági kar egyre fokozza a román petróleumtermelést. A napi termelés jelenleg már 315--320 cisztarna kocsi tesz ki. Ezzel elérték a háború előtti román petróleumtermelés ismert legnagyobb teljesítményét. Minthogy azonban a petróleumkutak egész sora vár továbbfúrásra, illetve az olajzónáig való lemilyítésre a termelés további fokozása várható. Az állandó anyaghiány mindenestre nagy nehézségeket okoz. Az utóbbi hetekben Magyarországtól Ausztriából érkezett valamelyes kisebb mennyiségű furó- és üzemi anyag. A szállítmányozási nehézségek is erősen éreztetik hatásukat. Noha legutóbb, különösen a dunagőzhajózási évad megindulása folytán, az általános forgalmi viszonyok jelentősen javultak: a kitermelt nyersolaj mégsem szállítható el azonnal, hanem annak egy részét a kitermelési helyen, vagy az újonnan épült és csővezetékekkel a petróleumtermelő helyekhez kapcsolt giurgiu-i tartányokban kell tárolni. A kezelési és tárolási költségek természetesen jelentősen megdrágítják a nyerspetróleumot. Különösen a Magyarországra és Ausztriába szállítandó kvótászerű nyerspetróleum-küldeményekkel van a román petróleumtermelés nagyobb hátralékban. Ennek okául azt hozzák fel, hogy a monarchiából nem érkezik elegendő tartalékcső.

A Herzsabánya bányatársulat összes részvényei a The Isbánya Mining Comp. Limited angol cég tulajdonába vannak. A cég Kisbányán üzemvezető bányamérnököt tartott, akinek működése azonban a háború alatt ugyszólván csak a bánya fenntartására szorítkozott, mert a háború beálltával kimaradt a bányafentart-

FELTEN ÉS GUILLEAUME

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár részvénytársaság

BUDAPEST, I., Budafoki-ut 13533. hrsz. — TELEFON: — 60-11, 60-12, 60-13, 60-14.

Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek. Sodronykötelek. Elektrolitikus vörösréz huzalok, okonitvezetékek, ♦♦♦♦♦♦♦♦ szerelvények stb. ♦♦♦♦♦♦♦♦

tási költség is. Az üzemzetőség most, mivel az ólom ára javult, hozzálátott a bányában ismert, eléggé kiadós ólomérc telérek műveléséhez.

Cégjegyzési hírek. Északmagyarországi Egyesített Kőszénbánya és iparvállalat r.-t. Winter Tivadar és Kunecz Henrik tisztviseleit cégjegyzési jogosultsággal ruházta fel. — Nemzeti Kátrány-Asványolaj és Vegyi Ipar r.-t. Brückmann Henrik igazgatósági tagjait a cégjegyzékből töröltette. — Kisküküllő vármegyei földgáz r.-t. Béli Kálmán gróf igazgatósági tagját, D. Havas Ernő igazgatósági tagját töröltette és Kollár Nándor igazgatósági tagjának ebbeli minőségét és cégjegyzési jogosultságát bejegyeztette.

Mérlegek. Az István téglagyár r.-t. a Magyar bank érdeklőre került 1917. évi zárószámadata szerint a 600.000 K-ról 3 millió K-ra felemelt alaptőke mellett 189.468 K tiszta nyereséget ért el, míg előző mérlege 97.896 K veszteséggel zárult, amelyet az alaptőke megfelelő lebbélyezése és azután újból való felélése által elimináltak. Az osztalék 10 K = 5% lesz, miután a vállalat már éveken át nem fizetett osztalékot. A 2.268.140 K-val (1916-ban 1.700.887 K-val) felvett gyártelep és gépek értékesítései alapja 446.000 (446.000) K, a tartalékalap 292.105 (66.000) K, a kintlevőség 538.413 (107.664) K, a hitelezők számlája 21.023 (1.214.782) korona.

A Magyar Acélárugyár r.-t. 1917. évi zárószámadataiban 64.875 K (az előző évben 48.761 K) áthozattal együtt 1.188.373 (728.517) K nyers hasznót mutat ki, amiből a költségek és 200.000 (150.000) K leírások levonása után a tiszta nyereség 435.029 K, az 1916. évi 184.575 K-val szemben. A társaság, amely a múlt évben alaptőkéjét 1 millió K-ról 2½ millió K-ra emelte, gyártelepét 4.156.688 K-ra (1916. végén 3.622.715 K-ra) értékeli.

Az Első magyar kábelgyár Parci és Schacherer r.-t. 1917-ben 800.000 K alaptőke mellett 52.333 K tiszta nyereséget ért el, az 1916. évi 49.419 K-val szemben.

Az urali bányát platinatermelése. Az Ural platina-bányászatának termelése 1917. évben valamivel nagyobb volt, mint az előző évben. A nagyobb társulatok termelési kimutatásait egybevetve 1917 június hó végéig 160 pud platinát termeltek. A termelés 1916-ban 149½ pud volt. A termelés növekedését részben elősegítette brgy Észak-Verhobourg területében két újabb kotrógépet helyeztek üzembe.

Az Északmagyarországi egyesített kőszénbánya és iparvállalat r.-t. 1917. évi zárószámadata 1.408.968 (1916-ban 1.032.803) K bruttó jövedelmet mutat ki, amiből a tiszta nyereség 659.983 K, az 1916. évi 402.504 K-val szemben. Az osztalék 20 K = 10% (tavaly 18 K = 9%) lesz.

DEUTSCHER BERICHT.

INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

Erdgas. Nach Zeitungsmeldungen verhandelt die Wiener Bodenkreditanstalt mit der ungarischen Regierung wegen Ausbeutung der nicht in die deutsche Konzession fallenden Erdgasquellen. Insbesondere im Alföldi Erdgasbecken.

Die Deutsche Kaliindustrie. Vor einigen Wochen hat das Reuterbureau die Nachricht durch die Welt telegraphiert, Deutschland werde nach dem Krieg nicht in der Lage sein, Kali zu exportieren, denn die deutschen Kalilager wären erschöpft. Ein wiener Journalist hat deshalb den Generaldirektor der Kalisyndikats, Hermann Schüddekopf, aufgesucht und ihn um eine Erläuterung über die Lage und die Aussichten der deutschen Kaliindustrie gebeten, Generaldirektor Schüddekopf sagte unter anderem folgendes: „Von einer Erschöpfung der deutschen Kalilager kann absolut gar keine Rede sein. Die Deutsche Landwirtschaft hat im Jahre 1917 beträchtlich mehr Kali geliefert bekommen, als in dem für die Kaliindustrie günstigsten Friedensjahr 1913. Zu Beginn des Krieges haben wir noch Kali nach Amerika verladen. Dann haben wir die Kalilieferungen nach den Vereinigten Staaten eingestellt, weil wir nicht wußten, dass die Amerikaner die Kalisalze für die Erzeugung von Sprengstoffen verwenden. Nach Oesterreich und nach Ungarn liefern wir dauernd Kali, ebenso nach Holland, Schweden, Dänemark, Norwegen und der Schweiz. Im übrigen mag sich Reuter trösten: Für die nächsten fünfhundert Jahre sind in Deutschland mehr Kalischätze vorhanden, als wir

selbst brauchen und die Welt uns abnehmen kann. Im Augenblick des Friedensschlusses werden wir beweisen, dass wir zu den umfassendsten Kalilieferungen aus Ausland imstand sind. Kali wird schon in der ersten Friedenszeit einer der wichtigsten deutschen Ausfuhrartikel sein und wird zur Hebung unserer Valuta beitragen. Denn die Beendigung des Krieges wird der Kaliindustrie Arbeitskräfte, Kohle und andere Rohstoffe bringen, und dann wird die Welt erkennen, auf welcher törichte Informationen Reuter seine Tatarennachricht aufgebaut hat. Augenblicklich hat die Kaliindustrie natürlich weder Ueberfluss an Kohlen, noch an Arbeitskräften. Das ist aber eine ganz natürliche Kriegeracheinung. Leidet vielleicht England jetzt an Ueberfluss von Arbeitskräften und Kohlen? Und fällt es deswegen dem Wolff-Bureau und dem k. k. Telegraphen-Korrespondenzbureau ein, die Meldung in die Welt zu setzen, die Kohlenschätze England wären erschöpft und England werde nach dem Kriege keine Kohlen zum Exportieren haben? Auf der ander Seite wird fortwährend gemeldet, in Amerika wären riesenhafte Kalilager aufgefunden worden. Das ist ein aufgelegter Schwindel. Vor mir liegt ein offizieller Bericht des Geological Survey, worin es heisst: „In den Vereinigten Staaten von Amerika wurden im Jahre 1917. nur 8850 Tons Kali hergestellt, die einen Wert von 3 Millionen Dollars haben.“ Dabei muss man aber berücksichtigen, dass der gegenwärtige amerikanische Kalipreis ungefähr zehnmal so hoch ist wie im Frieden. Zu regulären Zeiten würde denn doch das in diesem Jahr in den Vereinigten Staaten von Amerika produzierte Kali einen Wert von 300.000 Dollars haben. Der amerikanische Bericht bemerkt denn auch, dass die Produktionskosten für Kali überall übertrieben hoch sind und dass bei der Widerkehr normaler Wirtschaftsverhältnisse an eine wirtschaftliche Gewinnung von Kali in Amerika nicht gedacht werden kann. Also wird auch Amerika nach dem Krieg die deutschen Kalisalze bitter notwendig haben.

Die Petroleumanlagen im Hafen von Swansea, an der Südküste von Wales, welche seitens der „Anglo-Persian Oil Co“ zur Aufnahme des eingeführten persischen Erdöles in Angriffen genommen sind, fassen einen Raum vom 44.000 Quadratyards Fläche im King's Dock, das auf 99 Jahre gepachtet ist, auf welchem die Gesellschaft ihre Werftanlagen, Tanks, pipe lines usw. errichten wird. Die Gesellschaft hat der Hafenverwaltung eine Einnahme von mindestens jährlich Lst. 10.0000 garantiert, welcher durch die ganz neue Einfuhr von Erdöl in diese Gegend in sicherer Aussicht steht. Durch die Belebung des Hafenverkehrs, die mit dieser Einfuhr zusammenhängt, können [die Mehreinnahmen] jetzt auf Lst. 40.000 im Jahr steigen. Die Raffinerie der Gesellschaft kommt nach Skewen, eine Meile vom Swansea-Hafen entfernt. Von der Tankdampfern wird das Erdöl direkt durch pipe lines nach der Raffinerie gepumpt, von wo die fertigen Produkte auf gleichen Wege zurückkommen.

Die Erdölproduktion 1916 nach Ländern. J. D. Northrop gibt für die Weltproduktion an Erdöl U. S. Geological Survey folgende Ziffern:

	Barrels	Tonnen	Prozent
Ver. Staaten	a 300,767.158	40,102.288	65,29
Russland	b 72,801.110	9,933.887	15,81
Mexiko	39,817.402	5,308.987	
Holl. Indien	c 13,174.399	1,820.247	
Rumänien	b 10,298.208	1,432.296	2,24
Indien	d 8,228.571	1,097.143	1,75
Galizien	6,461.706	898.670	1,40
Japan und Formosa	2,987.178	399.024	0,65
Peru	2,550.645	340.086	0,56
Trinidad	d 1,000.000	140.000	0,22
Deutschland	995.964	139.082	0,22
Argentinien	870.000	116.000	0,19
Aegypten	411.000	54.800	0,09
Kanada	198.123	26.416	0,04
Italien	43.143	6.000	
Andere Länder	d 25.000	3.333	0,01
	460,639.407	61,818.359	100,00

a) Auf den Markt gebrachte Produkte; b) teilweise Schätzung; c) einschliesslich Britisch Borneo; d) nach Schätzung.